

Інформаційна
картка

«Без мови рідної, юначе, й народу нашого нема...»

Вислови відомих людей про МОВУ

«Нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову».

Ліна Костенко

О рідна мово, скарбе мій!
В мертвотних напастях чужини
Ти – мій цілющий, мій єдиний
Душі підбитої напій...

Спиридон Черкасенко

«У мові наша стара й нова культура, ознака нашого
національного визнання...»

Іван

Огієнко

«Браття! Якою мовою повинен звертатися з молитвою
до Бога кожний народ?..Звичайно, лише тою ...
якою розмовляє з батьком, з матір'ю, зі своїми
рідними, – цебто своєю рідною мовою».

Василь

Липківський

Історія розвитку української літературної мови

Давньоукраїнська літературна мова

(IX-перш.пол.XIV ст.)

Українська літературна мова козацької доби

(др.пол.XVII – др.пол.XVIII ст.)

Нова українська літературна мова

(кін. XVIII – 40 рр.XIX ст.)

Українська літературна мова

(40 рр. XIX – перш.пол. XX ст.)

Українська літературна мова за радянських часів

(серед.XX ст.)

Доба нової державності української мови

(др.пол. XX – перш.пол. XXI ст.)

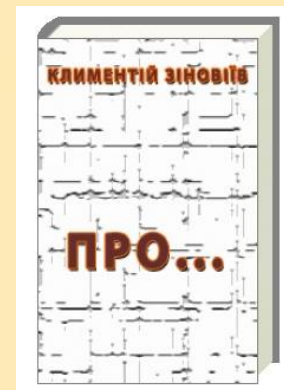
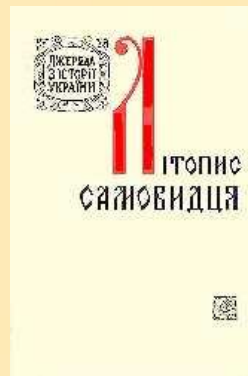
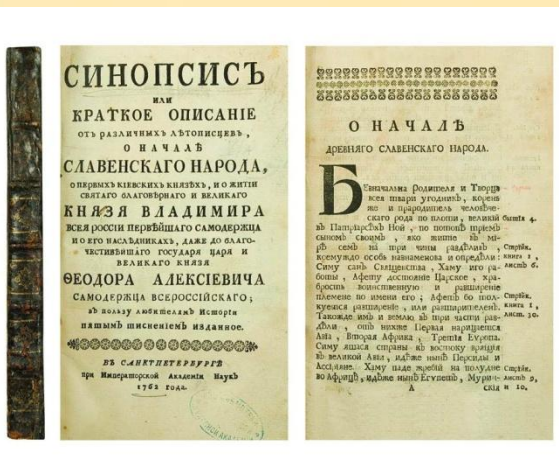

Давньоукраїнська літературна мова

Українська літературна мова козацької доби

Південно-східне
наріччя

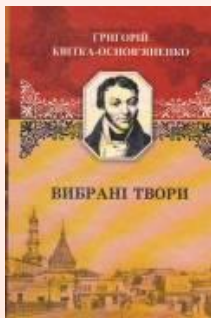
Середньонаддніпрянський
говір

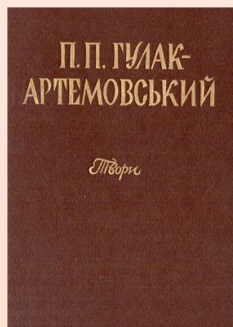
Нова українська літературна мова

Боротьба в Галичині за
літературну мову на
народній
основі

“Русалка Дністровая”

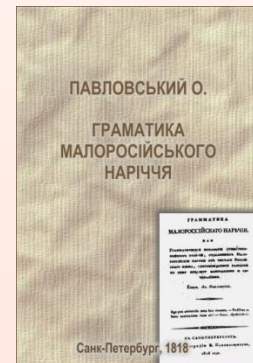

Розвиток мови від
Котляревського до
Шевченка

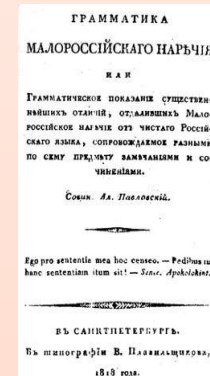

Народна основа
МОВИ
творів
Котляревського

“Енеїда”

Граматика та словники

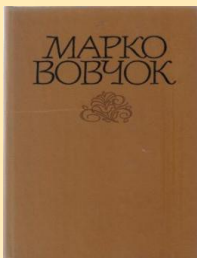
Українська літературна мова

(40 рр. XIX – перш.пол. XX ст.)

Відображення особливостей мови різних соціальних верств

у художній літе сер. XIX – поч. XX ст.

Українська літературна мова за радянських часів

Найважливіші граматики

Сучасна українська літературна мова
(за ред. Л.А. Булавського в 2 томах)

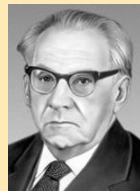
Сучасна українська літературна мова
(за ред. І.К.Білодіда в 5 томах)

Видання історичних пам'яток

української мови
Мовотворчість

П.
Тичини

М.
Рильського

О.
Довженка

Найважливіші словники

Українсько-російський словник у 6 томах (1953-1963рр.)

Тлумачний словник української мови в 11 томах (1970-1980 рр.)

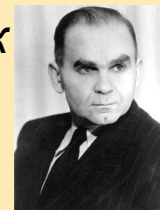
Фразеологічний словник української мови в 2 томах (1998 р.)

Українське ознавство в діаспорі

С.
Ясенко

У.
Самчук

Доба нової державності української мови

(др.пол. ХХ – перш.пол.ХХІ ст.)

Державність української мови

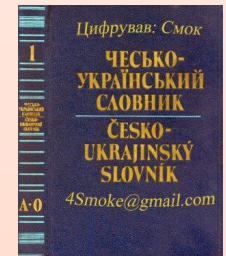
Нова редакція «Українського правопису» (2019 р.)

Розширення сфер функціонування української мови:

- Державна програма розвитку і функціонування української мови на 2004-2010 рр.;
- Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (набув чинності 16.07.2019р.)

Закон про мову. Стаття 30 (січень 2021 р.)

Збагачення виражальних засобів мови, поява нових словників

Завдання: записати вірш, вставити пропущені букви, підкреслити орфограми. Поставити пропущені розділові знаки.

Словникова робота: з'ясувати лексичне значення підкреслених слів(усно).

Поміркуй...

Кому присвячено цей вірш?

Шел...ст простої ст...рінки
Екран зам...нити ...може:
Вч...тайт...сь у твори Шевченка
Чомусь навч...теся, може...
Ейфорія тоді зн...нацька
Настане для тебе друже
Коли проч...таєш... б...гацько
Озбро...вись розумом дужим!

Тільки вір...ти треба слову
А не слину пускати з рота
Ро...д...рати не/можн... мову,
А тим більше, ховать під жупани
Сином стань ти їй а не паном!!!

Види письма в період Київської Русі: устав, напівустав, скоропис

Найдавніші пам'ятки східних слов'ян написані кирилицею. В історії кириличного письма розрізняють три періоди:

устав, півустав і скоропис.

Цей вид письма виник під впливом грецького уставного письма.

Він уживається в давньоруській мові до XIV століття.

Уставному письму властиві **великі прямі літери**, не зв'язані між собою.

Півуставне письмо з'явилося в сер. XIV століття.

Його **літери менші за розміром, нахил праворуч**, окремі літери виносяться над рядок.

Цей вид письма виникає й поширюється в кінці XIV століття.

Літери в скорописі з'єднуються, форма їх ще більше порушується.